

Kjarnaútgáfa félagsvísa – töflur

7. útgáfa

Apríl 2021

Bráðabirgðaútgáfa

Stjórnarráð Íslands
Félagsmálaráðuneytið

Hagstofa Íslands

Inngangur

Megintilgangur félagsvísa er að birta á einum stað safn tölulegra upplýsinga til að auðvelda stjórnvöldum og almenningi að fylgjast með þróun og breytingum í samfélaginu. Með vísunum er lögð áhersla á að birta tölur um tiltekna hópa þegar það á við og þegar því verður við komið. Má þar nefna áhrif opinberra aðgerða og þjóðfélagsbreytinga á kyn, aldur, ólíka þjóðfélagshópa og þá sem standa höllum fæti. Vísarnir eiga að einfalda aðgang almennings, stjórnvalda, hagsmunaaðila og rannsakenda að skilgreindum upplýsingum sem varpa ljósi á þjóðfélagsástand.

Vísarnir eiga jafnframt að styðja við stefnumótun stjórnvalda. Þegar best lætur eiga félagsvísar að geta dregið upp heildarmynd af ástandi þar sem velferð, heilbrigði, vellíðan og þarfir íbúanna eru í brennidepli, en fyrst og fremst eru félagsvísar tæki sem eiga að greina hópa í vanda þar sem samfélagslegar aðgerðir og þjónusta skila ekki tilætluðum árangri.

Í byrjun árs 2019 var gefin út [greinargerð um endurskoðun félagsvísa](#). Nýr hugtakarammi var kynntur ásamt 11 nýjum víddum félagsvísa í stað sex. Sú vinna var unnin með hliðsjón af þeirri þróun sem hefur átt sér stað í alþjóðlegum mælingum á félagslegri velferð síðustu ár. Val á nýjum víddum félagslegrar velferðar samræmist vel því sem aðrar sambærilegar hagstofur erlendis nota. Nýjum hugtakaramma og víddum félagslegrar velferðar hefur þó ekki verið fylgt nægilega vel eftir og því verður stuðst við eldri víddir í þessari kjarnaútgáfu félagsvísa.

Vísunum er skipt í sex efnislega kafla sem hver endurspeglar eina af eldri víddum félagslegrar velferðar: 1) Lýðfræði; 2) Atvinna; 3) Menntun; 4) Lífsgæði, lífskjör og velferð; 5) Heilsa; og 6) Börn.

Ýmsar breytingar hafa verið gerðar á efni skýrslunnar frá síðustu útgáfu. Fyrst og fremst hefur ýmsum tölum verið sleppt til að minnka umfang skýrslunnar og vegna [vísavefs félagsvísa](#).

Þessi útgáfa er til bráðabirgða. Gert er ráð fyrir að allar tölur sem innihalda tölur úr lífsskjararannsókn Hagstofu Íslands verði uppfærðar á næstu mánuðum þegar upplýsingar um árin 2019 og 2020 verða tiltækar.

Efnisyfirlit

Inngangur	2
Kafli 1: Lýðfræði.....	5
Tafla 1. Lýðfræði og uppruni.	6
Lýsigögn	7
Kafli 2: Menntun.....	8
Tafla 2: Börn í leikskólum (% af mannfjölda á sama aldri)	9
Tafla 3: Börn sem dvelja á leikskóla 9 klukkustundir á dag eða lengur (% af leikskólabörnum á sama aldri)	9
Tafla 4. Skólasókn á framhaldsskólastigi, % af mannfjölda á sama aldri.	10
Tafla 5. Skipting nemenda á framhaldsskólastigi eftir tegund náms, sundurgreint eftir kyni.	10
Tafla 6. Brautskráðir stúdentar, %.....	11
Tafla 7. Brautskráning á framhaldsskólastigi eftir tegund prófs, kyni og aldri.	12
Tafla 8. Útgjöld til menntamála eftir skólastigi, % af vergri landsframleiðslu (VLF)	13
Lýsigögn	14
Kafli 3. Atvinna.....	16
Tafla 9. Atvinnuþáttaka	17
Tafla 10. Starfandi 16–74 ára í fullu starfi, % af vinnuafli.	17
Tafla 11. Karlar og konur á vinnumarkaði eftir menntunarstigi.....	18
Tafla 12. Atvinnuleysi	19
Tafla 13. Fólk utan vinnumarkaðar.	20
Tafla 14. Hlutfall (%) þeirra sem er ekki í vinnu, námi eða starfsþjálfun á aldrinum 16 - 34 ára.....	21
Tafla 15. Útgjöld til atvinnumála, % af vergri landsframleiðslu.	21
Lýsigögn	22
Kafli 4. Lífsgæði, lífskjör og velferð.....	23
Tafla 16. Tekjudreifing og lágtekjumörk.....	24
Tafla 17. Skortur á efnislegum gæðum (% einstaklinga).....	25
Tafla 18. Mat á fjárhagsvanda eftir heimilisgerð, % einstaklinga	26
Tafla 19. Lífeyrisþegar.	28
Tafla 20. Heimili sem fá fjárhagsaðstoð frá sveitarfélagi.	30
Tafla 21. Mat á fjárhagsvanda eftir heimilisgerð, % einstaklinga.	31

Tafla 22. Útgjöld til félagsverndar	32
Tafla 23. Fatlað fólk með þjónustu. Fjöldi eftir kyni, aldri og tegund fötlunar.	33
Lýsigögn	34
Kafli 5. Heilsa	38
Tafla 24. Mat fólks á eigin heilsu.	39
Tafla 25. Einstaklingar sem neita sér um tannlæknaþjónustu vegna þess að hún er of dýr.	40
Tafla 26. Einstaklingar sem neita sér um þjónustu lækna eða sérfræðinga vegna þess að hún er of dýr.	41
Tafla 27. Útgjöld til heilbrigðismála.....	42
Lýsigögn	43
Kafli 6. Börn	44
Tafla 28. Hlutfall heimila eftir fjölda barna.	45
Tafla 29. Hlutfall barna á heimilum undir lágtekjumörkum.....	45
Tafla 30. verulegur skortur á efnislegum gæðum barna eftir menntun foreldra.	46
Tafla 31. Börn sem búa á heimilum þar sem vinnuálag er lágt, eftir menntun foreldra.	47
Tafla 32. Börn sem búa í húsnæði þar sem er leki í þaki, raki í veggjum gólfi eða grunni eða fúí í gluggakörmum eða gólfi, eftir aldri barns.....	47
Lýsigögn	48

Kafli 1: Lýðfræði

Tafla 1. Lýðfræði og uppruni.

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Mannfjöldi ¹	319.575	321.857	325.671	329.100	332.529	338.349	348.450	356.991	364.134	368.792
Breyting á mannfjölda milli ára (%)	0,7	1,2	1,0	1,0	1,8	3,0	2,4	2,0		
Fólksfjölgunarlutfall, nettó	1,0	1,0	0,9	0,9	0,9	0,8	0,8	0,9	0,8	
Framfærslulutfall	68,4	68,6	68,4	68,4	68,1	67,4	65,8	64,9	64,6	65,3
Börn fædd af mæðrum yngri en 20 ára	11,0	7,1	7,5	7,9	6,5	5,9	5,3	4,3	4,7	
Ólifud meðalævi við fæðingu										
Karlar	80,8	80,8	80,6	81,0	80,7	80,6	81,0	81,0		
Konur	83,9	83,7	83,6	83,6	83,7	83,9	84,1	84,2		
Uppruni										
Innflytjandi	25.440	25.923	27.445	29.192	31.813	35.998	43.737	50.271	55.354	
hlutfall %	8,0	8,1	8,4	8,9	9,6	10,6	12,6	14,1	15,2	
Önnur kynslóð innflytjenda	2.886	3.207	3.534	3.846	4.158	4.473	4.861	5.264	5.684	
Hlutfall %	0,9	1,0	1,1	1,2	1,3	1,3	1,4	1,5	1,6	
Fædd/ur erlendis: annað foreldri erlent	3.672	3.819	3.979	4.124	4.229	4.424	4.589	4.741	4.920	
Hlutfall %	1,1	1,2	1,2	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3	1,4	
Fædd/ur á Íslandi: annað foreldri erlent	10.693	11.074	11.502	11.855	12.243	12.614	13.068	13.440	13.923	
Hlutfall %	3,3	3,4	3,5	3,6	3,7	3,7	3,8	3,8	3,8	

¹Heimild: Hagstofa Íslands (MAN00000,MAN00110,MAN05201,MAN05202,MAN05401,MAN43000)

Lýsigögn

Mannfjöldi er miðaður við 1. janúar ár hvert.

Fólksfjölgunarhlutfall, nettó: Brúttó fólksfjölgunarhlutfall að því viðbættu að einnig er gert ráð fyrir að dánarlíkur í hverjum aldursárgangi kvenna á barnsburðaraldri haldist óbreyttar.

Framfærsluhlutfall: Með framfærsluhlutfalli er átt við hlutfall aldurshópa sem ekki eru á vinnualdri (hér 0–19 ára og 65 ára og eldri) af þeim sem teljast á vinnualdri (hér 20–64 ára).

Ólifud meðalævi við fæðingu: Sýnir hve mörg æviár einstaklingur, karl eða kona, á að meðaltali ólifud miðað við að hann/hún er á lífi við upphaf tiltekins aldurs skeiðs. Algengt er að reikna ólifaða meðalævi við: fæðingu, 1 árs, 15 ára, 50 ára, 65 ára og 80 ára.

Fæðingartíðni: Tölur um frjósemi kvenna eru reiknaðar til þess að sýna í einni tölu hver fæðingartíðni ársins eða tímabilsins er í raun þegar sleppir áhrifum kyn- og aldurs skiptingar landsmanna, en hún er breytileg frá einum tíma til annars. Þær byggjast á fæðingartíðni á hverju aldursári kvenna sem er hlutfallið milli lifandi fæðra barna mæðra á aldursárinu og meðalfjölda kvenna á því aldursári

Innflytjendur: Með innflytjendum er átt við einstaklinga sem fæddir eru erlendis, báðir foreldrar þeirra eru fæddir erlendis og hafa erlendan bakgrunn. Báðir afar og báðar ömmur eru líka fædd erlendis.

Önnur kynslóð innflytjenda: Önnur kynslóð innflytjenda eru einstaklingar sem fæddir eru hér á landi en eiga foreldra sem báðir eru fæddir erlendis auk þess að eiga afa og ömmur sem öll eru fædd erlendis.

Fædd/ur á Íslandi: annað foreldri erlent: Einstaklingar sem eru fæddir erlendis og annað foreldri er fætt erlendis. Að minnsta kosti einn afi eða ein amma er líka fædd erlendis. Hér flokkast þó einnig einstaklingar þar sem báðir foreldrar eru fæddir erlendis svo fremi sem að minnsta kosti einn afi eða ein amma eru fædd á Íslandi.

Fædd/ur erlendis: annað foreldri erlent: Einstaklingarnir sjálfir og annað foreldrið hafa fæðst á Íslandi. Að minnsta kosti einn afi eða ein amma eru fædd erlendis. Hér flokkast þó einnig einstaklingar þar sem báðir foreldrar eru fæddir erlendis svo fremi sem að minnsta kosti einn afi eða ein amma eru fædd á Íslandi.

Kafli 2: Menntun

Tafla 2: Börn í leikskólum (% af mannfjölda á sama aldri)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Á fyrsta ári ¹	1,0	1,0	1,1	1,0	1,4	1,1	1,5	0,9	1,1	0,9
1 árs	36,3	28,5	29,2	34,5	39,3	42,5	42,9	46,7	48,5	55,5
2 ára	96,4	96,7	94,3	87,3	96,1	89,5	95,1	91,4	93,9	94,9
3 ára	97,3	99,2	99,3	96,4	89,3	97,1	93,0	97,6	93,0	94,9
4 ára	98,0	98,3	100,1	100,6	97,3	89,2	99,0	94,5	97,5	92,4
5 ára	92,8	96,8	97,4	98,4	98,3	95,0	89,7	98,7	93,8	96,6

¹Heimild: Hagstofa Íslands (MAN00101,SKO01000)

Tafla 3: Börn sem dvelja á leikskóla 9 klukkustundir á dag eða lengur (% af leikskólabörnum á sama aldri)

	V2	V3	V4	V5	V6	V7	V8	V9	V10	V11
1 árs ¹	21,2	18,2	19,0	22,0	18,3	22,3	23,2	21,6	21,3	17,3
2 ára	28,7	30,0	28,9	29,9	27,1	33,7	32,4	32,8	27,7	24,8
3 ára	29,7	31,9	30,0	32,4	29,1	35,7	33,0	34,3	32,5	26,1
4 ára	32,3	31,0	31,4	32,8	28,4	36,1	34,8	35,2	34,2	28,7
5 ára	33,7	34,2	30,5	32,2	29,4	35,4	35,0	35,1	34,2	28,1

¹Heimild: Hagstofa Íslands (SKO01000,SKO01001)

Tafla 4. Skólasókn á framhaldsskólastigi, % af mannfjölda á sama aldri.

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
16 - 17 ára ¹	89,9	89,3	91,7	91,9	90,9	90,6	94,1	92,1	90,2	93,6
Karlar	88,4	89,5	91,0	90,9	89,6	88,0	92,9	93,3	88,6	92,1
Konur	91,5	89,1	92,4	92,9	92,4	93,3	95,3	90,9	91,9	95,1
18 - 20 ára	62,5	63,8	61,4	59,5	59,5	58,5	58,3	57,4	52,2	49,2
Karlar	62,7	62,9	60,6	59,1	60,3	57,9	58,2	56,6	52,8	51,8
Konur	62,3	64,8	62,2	59,8	58,6	59,1	58,4	58,3	51,6	46,6
21 - 24 ára	16,7	19,2	17,4	15,8	15,1	13,7	12,7	12,9	12,4	11,8
Karlar	17,5	20,3	18,1	16,7	16,9	15,3	14,0	14,5	14,1	13,0
Konur	15,8	18,0	16,6	14,9	13,2	12,0	11,3	11,1	10,7	10,5
25 ára og eldri	2,2	2,4	2,4	2,3	2,2	1,9	1,7	1,7	1,6	1,6
Karlar	1,8	2,1	2,2	2,1	2,1	1,9	1,8	1,6	1,6	1,6
Konur	2,6	2,8	2,6	2,5	2,2	2,0	1,7	1,7	1,6	1,6

¹Heimild: Hagstofa Íslands (MAN00101, SKO03107b)

Tafla 5. Skipting nemenda á framhaldsskólastigi eftir tegund náms, sundurgreint eftir kyni.

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Karlar¹										
Almennt bóknám	57,8	58,2	58,6	57,9	56,9	56,7	57,0	57,8	56,7	56,1
Verk- og starfsnám	42,2	41,8	41,4	42,1	43,1	43,3	43,0	42,2	43,3	43,9
Konur										
Almennt bóknám	69,0	69,6	71,1	71,8	71,1	72,0	74,0	74,8	75,8	75,0
Verk- og starfsnám	31,0	30,4	28,9	28,2	28,9	28,0	26,0	25,2	24,2	25,0

¹Heimild: Hagstofa Íslands (SKO03104)

Tafla 6. Brautskráðir stúdentar, %

	2009- 10	2010- 11	2011- 12	2012- 13	2013- 14	2014- 15	2015- 16	2016- 17	2017- 18	2018- 19
% stúdenta miðað við tvítuga ¹	63,6	69,2	74,7	71,2	72,7	72,2	73,9	69,8	86,3	84,6
Karlar,% af tölu tvítugra	52,3	57,4	60,0	58,3	60,7	61,3	62,2	56,0	68,6	69,0
Konur,% af tölu tvítugra	75,4	81,9	90,4	84,2	85,2	83,9	86,3	84,3	104,9	99,6

¹Heimild: Hagstofa Íslands (SKO03200)

Tafla 7. Brautskráning á framhaldsskólastigi eftir tegund prófs, kyni og aldri.

	2009- 10	2010- 11	2011- 12	2012- 13	2013- 14	2014- 15	2015- 16	2016- 17	2017- 18	2018- 19
Stúdentspróf¹										
21 árs og yngri	2.429	2.448	2.672	2.536	2.502	2.433	2.613	2.471	3.261	3.070
Karlar	972	1.011	1.084	1.018	1.012	1.025	1.076	1.004	1.331	1.222
Konur	1.457	1.437	1.588	1.518	1.490	1.408	1.537	1.467	1.930	1.848
22 - 20 ára	539	566	657	680	667	604	648	556	521	553
Karlar	280	295	314	324	343	321	345	261	231	236
Konur	259	271	343	356	324	283	303	295	290	317
30 ára og eldri	221	251	307	277	297	273	224	179	198	204
Karlar	78	89	102	95	112	101	90	62	57	66
Konur	143	162	205	182	185	172	134	117	141	138
Önnur próf										
21 árs og yngri	1.361	1.095	1.192	1.062	1.168	994	949	671	902	956
Karlar	759	581	648	592	658	540	588	446	517	543
Konur	602	514	544	470	510	454	361	225	385	413
22 - 20 ára	1.129	1.054	1.112	1.055	1.045	1.118	1.042	1.016	1.013	1.012
Karlar	679	605	635	626	616	665	677	677	676	704
Konur	450	449	477	429	429	453	365	339	337	308
30 ára og eldri	835	806	851	917	864	855	907	756	771	717
Karlar	405	420	391	464	456	435	493	425	431	440
Konur	430	386	460	453	408	420	414	331	340	277

¹Heimild: Hagstofa Íslands (SKO03203)

Tafla 8. Útgjöld til menntamála eftir skólastigi, % af vergri landsframleiðslu (VLF)

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Menntamál, alls ¹	6,5	6,3	6,5	6,4	6,2	6,2	6,4	6,4	6,4	7,1
Leikskólastig	0,7	0,6	0,6	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,8
Grunnskólastig	3,4	3,2	3,2	3,4	3,2	3,1	3,2	3,4	3,2	3,6
Framhaldsskólastig	1,2	1,2	1,1	1,1	1,2	1,1	1,1	1,1	1,1	1,2
Háskólastig	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,1	1,0	1,0	1,1

¹Heimild: Hagstofa Íslands (THJ05611)

Lýsigögn

Leikskóli: Litið er á leikskóla sem sjálfstæða einingu sem hefur einn leikskólastjóra. Leikskóli getur verið í fleiri en einu húsi og á fleiri en einum stað, yfirleitt þó í einu sveitarfélagi. Eitt sveitarfélag eða fleiri geta séð um rekstur á einum og sama leikskólanum. Í nokkrum sveitarfélögum á sér stað samrekstur leikskóla og grunnskóla og í öðrum leikskóla, grunnskóla og tónlistarskóla.

Leikskólabörn: Hagstofa Íslands óskar eftir skýrslum frá leikskólum í janúar ár hvert og miðast upplýsingagjöf við fjölda barna 1. desember ár hvert.

Skóli á framhaldsskólastigi: Litið er á skóla sem sjálfstæða einingu þar sem nám fer fram. Skóli þarf ekki að vera bundinn húsnæði eða stað. Skóli getur til dæmis verið land eða stofnun og/eða embætti sem tekur að sér menntun. Skóli getur einnig verið form af námi, svo sem iðnnemar á samningi utan skóla. Oftast er skóli þó hefðbundin stofnun á einum stað með skólastjóra sem stjórnanda. Tölurnar sem hér eru notaðar taka mið af öllum nemendum á framhaldsskólastigi og eru iðnnemar á samningi taldir með.

Nemendur: Hagstofa Íslands óskar eftir skýrslum frá viðurkenndum skólum og stofnunum um nemendur. Gögnum er safnað á kennitölu um nemendur á hausti ár hvert með 15. október sem viðmiðunardag.

Skólasókn: Skilgreining á skólasókn er fólk sem er skráð í námi innanlands frá og með fyrsta ári framhaldsskólastigs með lögheimili á Íslandi. Í tölunum er hver nemandi aðeins skráður einu sinni, þannig að ef nemandi er skráður í fleiri en einum skóla, í meira en einu námi eða með fleiri en eitt kennsluform þá er hann aðeins talinn einu sinni, þ.e. þar sem hann stundar aðallega nám.

Brautskráningar: Brautskráðir nemendur eru taldir fyrir hverja útskrift úr námi. Tölur um brautskráningar eru að jafnaði hærri en tölur yfir brautskráða nemendur þar sem sumir nemendur útskrifast af fleiri en einni námsbraut á ári. Þannig útskrifast til dæmis margir iðnnemar bæði með burtfararpróf og með sveinspróf á sama árinu. Stúdentar ljúka sumir námi af styttri námsbraut jafnhliða stúdentsprófi, eða ljúka stúdentsprófi af fleiri en einni námsbraut, og teljast því með tvær brautskráningar.

Útskriftarár: Tölur um útskrifaða nemendur eru gefnar upp miðað við útskriftarár sem nær yfir útskrifaða nemendur frá 1. nóvember til 31. október ár hvert.

Tegundir prófa: Brautskráðum er skipt eftir því hvort þeir hafa lokið stúdentsprófi eða annars konar prófi á framhaldsskólastigi, svo sem grunnprófi starfs- eða iðngreina, hæfnisprófi, réttindaprófi starfsgreina, burtfararprófi í iðn eða sveinsprófi. Skóli á háskólastigi: Litið er á skóla sem sjálfstæða einingu þar sem nám fer fram. Skóli þarf ekki að vera bundinn húsnæði eða stað. Skóli getur til dæmis verið land eða stofnun og/eða embætti sem tekur að sér menntun. Tölurnar sem hér eru notaðar taka mið af öllum nemendum á háskólastigi.

Útskriftarár: Tölur um útskrifaða nemendur eru gefnar upp miðað við útskriftarár sem nær yfir útskrifaða nemendur frá 1. nóvember til 31. október ár hvert.

Útgjöld: Upplýsingar um opinber útgjöld og útgjöld sveitarfélaga eru sóttar til Hagstofu Íslands. Útgjöldin eru flokkuð eftir málaflokkum með það í huga að sýna þátt hins opinbera á mismunandi málavíðum þess. Hér eru sýndar tölur um útgjöld til menntamála, atvinnuleysis, félagsaðstoðar, örorku/fötlunar og öldrunar. Sömuleiðis hefur hlutfall útgjalda af landsframleiðslu verið reiknað til þess að fá mat á opinberum umsvifum í samhengi við umsvif í efnahagslífinu hvað varðar ofangreinda þætti. Útgjöldin sýna verðlag hvers árs en að auki hefur talnaefni verið sett fram með ýmsum hætti til að gefa gleggri vísbendingar um raunþróun. Þannig hafa bæði verðvísitölur samneyslunnar og verðvísitala neysliverðs verið notaðar á útgjaldaliði til að nálgast raunbreytingar. Sömuleiðis hefur hlutfall útgjalda af landsframleiðslu verið reiknað til þess að fá mat á opinberum umsvifum í samhengi við umsvif í efnahagslífinu í heild.

Kafli 3. Atvinna

Tafla 9. Atvinnuþáttaka

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Alls ¹	79,0	78,8	79,8	79,7	81,0	81,9	80,7	79,5	79,0	77,4
Karlar	82,6	81,7	82,8	83,3	84,6	86,1	84,7	83,5	82,9	81,1
Konur	75,4	75,8	76,8	76,0	77,3	77,6	76,5	75,2	74,9	73,4
16-24 ára	72,6	74,5	77,2	74,8	77,8	81,0	79,8	77,2	76,1	70,6
25-54 ára	87,7	87,7	88,1	87,9	89,2	90,3	89,3	88,9	89,0	88,0
55-74 ára	63,7	62,3	63,8	65,9	66,5	65,8	63,9	61,9	60,4	59,5

¹Heimild: Hagstofa Íslands (VIN00911)

Tafla 10. Starfandi 16–74 ára í fullu starfi, % af vinnuafli.

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Alls ¹	70,3	71,0	71,7	72,8	73,1	73,3	73,3	74,6	74,6	71,4
Karlar	79,3	80,0	81,3	81,8	82,3	82,7	82,9	84,1	83,7	80,6
Konur	59,9	61,0	61,2	62,9	62,8	62,5	62,3	63,4	63,8	60,4
16-24 ára	42,2	42,0	43,2	45,9	44,2	47,1	44,3	47,6	46,0	42,3
25-54 ára	76,7	78,1	79,0	80,1	80,4	80,3	81,1	81,6	81,8	77,4
55-74 ára	73,0	73,7	74,1	72,8	74,7	74,3	73,8	74,0	73,6	72,6

¹Heimild: Hagstofa Íslands (VIN00901)

Tafla 11. Karlar og konur á vinnumarkaði eftir menntunarstigi.

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Grunnmenntun¹										
Karlar	31,6	30,6	30,8	31,1	30,8	27,9	28,3	29,2	27,5	26,9
Konur	34,8	33,5	33,0	31,2	28,9	26,5	27,0	25,1	23,7	22,4
Starf- og framhaldsmenntun										
Karlar	43,8	43,3	42,7	42,2	42,8	44,5	43,2	42,0	41,7	40,9
Konur	29,8	28,9	30,2	31,2	31,3	32,4	30,5	29,5	31,1	31,9
Háskólamenntun										
Karlar	24,6	26,1	26,5	26,6	26,4	27,5	28,5	28,9	30,7	32,2
Konur	35,4	37,6	36,7	37,5	39,8	41,2	42,5	45,5	45,2	45,7

¹Heimild: Hagstofa Íslands (VIN01100)

Tafla 12. Atvinnuleysi

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Fjöldi atvinnulausra ¹	13.600	11.700	10.600	9.900	8.500	6.500	6.400	6.200	8.000	13.000
Karlar	8.000	6.400	5.800	5.300	4.400	3.500	3.500	3.400	4.700	7.200
Konur	5.600	5.300	4.800	4.600	4.100	3.000	2.900	2.800	3.200	5.800
Atvinnleitendur, % af vinnuafli										
Alls	7,7	6,6	5,8	5,4	4,5	3,3	3,3	3,1	3,9	6,4
Karlar	8,5	7,0	6,1	5,5	4,4	3,3	3,4	3,2	4,3	6,6
Konur	6,8	6,3	5,6	5,3	4,6	3,3	3,2	3,0	3,5	6,3
16 - 24 ára	15,6	14,5	11,5	10,8	9,8	7,3	9,2	6,9	9,3	11,9
Menntun atvinnulausra karla										
Grunnmenntun	50,0	55,0	52,7	52,0	48,7	40,0	46,7	46,9	46,5	
Starfs- og framhaldsmenntun	33,8	30,0	32,7	34,0	35,9	46,7	33,3	31,2	32,6	
Háskólamenntun	16,2	15,0	14,5	14,0	15,4	13,3	20,0	21,9	20,9	
Menntun atvinnulausra kvenna										
Grunnmenntun	50,0	58,3	47,7	34,9	42,1	40,7	42,3	40,0	29,0	
Starfs- og framhaldsmenntun	26,9	27,1	22,7	30,2	26,3	33,3	30,8	28,0	35,5	
Háskólamenntun	23,1	14,6	29,5	34,9	31,6	25,9	26,9	32,0	35,5	

¹Heimild: Hagstofa Íslands (VIN00921, VIN01203)

Tafla 13. Fólk utan vinnumarkaðar.

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Námsmaður ¹	29,7	28,3	26,4	27,6	24,2	21,4	21,4	20,8	21,2	21,6
Karlar	35,3	32,2	30,9	33,3	27,5	25,0	25,5	25,0	25,5	25,3
Konur	25,7	25,4	23,0	23,6	21,8	19,1	18,7	17,8	17,9	18,8
Eftirlaun	24,9	25,0	25,2	24,7	26,1	29,6	30,8	28,1	30,1	28,8
Karlar	25,6	27,8	26,9	25,4	29,2	32,2	32,8	29,8	31,4	29,0
Konur	24,4	22,8	24,0	24,3	23,9	28,0	29,4	26,9	29,2	28,7
Með örorku eða fötlun	21,9	20,9	22,4	19,8	20,2	23,4	22,5	25,4	26,6	22,7
Karlar	18,7	19,1	18,3	18,4	18,2	22,5	19,8	21,9	21,8	18,4
Konur	24,2	22,4	25,4	20,9	21,6	23,9	24,3	27,9	30,1	26,0
Atvinnulaus og ekki í atvinnuleit	4,9	6,6	6,5	7,6	8,2	6,7	5,9	6,1	4,0	3,3
Karlar	1,3	1,3	1,8	3,0	3,0	1,6	1,9	3,3	1,6	1,8
Konur	7,6	10,8	10,0	10,8	11,7	9,9	8,6	8,1	5,7	4,5
Veikur	2,2	1,8	1,4	1,8	1,9	0,9	0,9	1,4	1,1	1,3
Karlar	0,3	0,3	0,5	0,3	0,5	0,2	0,3	0,0	0,3	0,3
Konur	3,6	2,8	2,0	2,8	2,9	1,4	1,2	2,4	1,8	2,0
Heimavinnandi	8,3	6,3	3,1	2,3	2,2	2,1	1,6	2,2	2,8	4,8
Karlar	10,4	8,9	3,6	2,6	3,1	2,8	2,8	3,3	4,6	6,6
Konur	6,7	4,4	2,8	2,1	1,5	1,6	0,9	1,5	1,5	3,5
Í fæðingarorlofi	6,7	8,1	11,6	11,7	12,8	12,2	13,3	12,8	11,5	10,5
Karlar	6,8	7,0	13,2	10,8	13,0	12,3	12,7	13,2	11,4	9,1
Konur	6,7	8,8	10,3	12,4	12,7	12,2	13,7	12,5	11,5	11,5
Annað	1,4	2,9	3,5	4,5	4,5	3,7	3,7	3,2	2,7	7,0
Karlar	1,7	3,4	4,7	6,2	5,6	3,5	4,2	3,4	3,4	9,6
Konur	1,2	2,6	2,5	3,3	3,8	3,9	3,3	3,0	2,2	5,0

¹Heimild: Hagstofa Íslands (VIN00961)

Tafla 14. Hlutfall (%) þeirra sem er ekki í vinnu, námi eða starfsþjálfun á aldrinum 16 - 34 ára.

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Alls ¹	10,8	11,7	9,9	8,5	8,1	9,2	7,5	6,6	5,6	6,8
Karlar	11,7	11,3	9,6	8,7	7,4	8,3	6,8	5,0	5,0	6,2
Konur	9,9	12,1	10,1	8,4	9,0	10,2	8,3	8,3	6,3	7,4

¹Heimild: Hagstofa Íslands (FEL04015a)

Tafla 15. Útgjöld til atvinnumála, % af vergri landsframleiðslu.

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Atvinnuleysi ¹	1,2	1,1	0,8	0,6	0,5	0,4	0,4	0,4	0,8	2,7
Atvinnuleysisbætur	1,2	1,1	0,8	0,6	0,5	0,4	0,4	0,4	0,8	2,7
Framlög, styrkir og fleira	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

¹Heimild: Hagstofa Íslands (THJ05465)

Lýsigögn

Vinnuafli: Vinnuafli samanstendur af starfandi og atvinnulausu fólki á aldrinum 16–74 ára.

Atvinnuþátttaka: Atvinnuþátttaka er hlutfall vinnuaflsins af heildarmannfjöldanum.

Starfandi: Fólk telst vera starfandi (hafa atvinnu) ef það hefur unnið eina klukkustund eða lengur í viðmiðunarvikunni eða verið fjarverandi frá starfi sem það gegnir alla jafna. Einstaklingar í barneignaleyfi teljast vera fjarverandi frá vinnu hafi þeir farið í leyfi úr launuðu starfi jafnvel þótt þeir hafi ekki hug á að hverfa aftur til sama starfs.

Starfandi í fullu starfi: Svarandi úr vinnumarkaðsrannsókn Hagstofu Íslands telst vera í fullu starfi ef hann vinnur að jafnaði 35 klukkustundir eða meira á viku.

Vinnutími: Heildarvinnutími í fullu starfi samkvæmt svörum þátttakenda í vinnumarkaðsrannsókn Hagstofu Íslands í aðal- og aukastarfi í viðmiðunarvikunni.

Atvinnulausir: Teljast þeir sem ekki voru í starfi í viðmiðunarvikunni, geta hafið störf innan tveggja vikna frá því Vinnumarkaðsrannsókn Hagstofunnar er gerð og uppfylla auk þess eitthvert eftirfarandi skilyrða: 1) Hafa verið virkir í atvinnuleit síðastliðnar fjórar vikur að viðmiðunarviku meðtalinni. 2) Hafa fundið starf sem byrjar seinna, þó ekki síðar en innan þriggja mánaða. 3) Bíða eftir að vera kallaðir til vinnu.

Fólk utan vinnumarkaðar: Fólk telst utan vinnumarkaðar ef það er hvorki í vinnu né fullnægir skilyrðum um að vera atvinnulaust.

Kafli 4. Lífsgæði, lífskjör og velferð

Tafla 16. Tekjudreifing og lágtekjumörk

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Gini ¹	29,6	25,7	23,6	24,0	24,0	22,7	24,7	24,1	25,3	23,4
Fimmtungastuðull	4,2	3,6	3,3	3,3	3,3	3,1	3,4	3,3	3,6	3,2
% undir lágtekjumörkum										
Alls	10,2	9,8	9,2	7,9	9,3	7,9	9,2	8,8	10,3	9,0
Karlar	11,1	9,8	9,5	7,5	8,9	7,7	9,1	9,1	10,7	8,9
Konur	9,3	9,8	9,0	8,4	9,6	8,1	9,3	8,5	10,0	9,1
Aldur										
0-15 ára	10,1	12,9	11,6	10,6	12,6	10,2	11,7	11,0	12,1	11,1
16-24 ára	14,2	14,8	12,8	9,6	13,7	9,0	12,2	11,1	13,1	10,1
25-34 ára	12,4	13,3	14,6	11,8	13,5	9,2	14,9	13,6	16,5	12,5
35-44 ára	8,6	7,8	6,9	7,8	9,0	7,9	7,4	7,6	9,2	9,8
45-54 ára	6,5	7,8	6,7	5,1	5,0	6,3	5,0	5,5	6,1	6,3
55-64 ára	6,3	3,3	4,9	3,6	4,1	3,5	5,3	4,6	5,3	7,3
65 ára og eldri	12,4	4,9	4,3	4,5	4,0	6,9	5,8	6,1	8,1	4,8
Staða á húsnæðismarkaði (% heimila)										
Eigengur	9,1	7,1	5,7	4,7	5,2	6,5	6,7	7,1	8,1	6,4
Leigjendur	32,1	26,4	26,5	21,1	25,4	20,0	25,6	23,9	24,1	19,6
Tegund húsnæðis (% heimila)										
Einbýlishús	11,8	8,7	8,4	8,2	10,6	8,4	8,7	7,0	9,1	10,0
Raðhús/Parhús	6,6	5,8	5,8	5,2	5,6	6,7	7,1	6,4	9,0	4,8
Fjölbýli færri en 10 íbúðir	13,9	11,0	13,5	8,0	7,6	9,9	14,3	9,5	16,7	9,8
Fjölbýli 10 eða fleiri íbúðir	16,4	15,4	14,5	11,9	13,0	11,9	14,0	16,5	15,7	13,0
Menntun										
Grunnmenntun	12,5	9,6	8,1	7,2	8,1	7,3	8,7	8,3	10,7	7,8
Framhalds- og starfsmenntun	10,3	10,9	10,2	8,4	10,3	8,6	10,0	10,3	10,0	10,2
Háskólamenntun	6,6	4,7	6,3	5,1	6,0	5,3	6,6	5,9	8,8	5,7

¹Heimild: Hagstofa Íslands (LIF01110, LIF01130, LIF01134, LIF01134a, LIF01131)

Tafla 17. Skortur á efnislegum gæðum (% einstaklinga).

	2016	2017	2018
Alls ¹	6,1	5,2	4,0
Karlar	6,8	5,6	4,6
Konur	5,5	4,9	3,5
Aldur			
0-15 ára	7,5	6,1	4,5
16-24 ára	7,5	5,2	3,1
25-34 ára	6,9	5,6	3,3
35-44 ára	6,3	5,5	6,7
45-54 ára	5,9	5,6	4,4
55-64 ára	4,7	5,1	3,3
65 ára og eldri	3,3	3,1	2,7
Staða á húsnæðismarkaði (% heimila)			
Eigengur	4,0	3,4	2,6
Leigjendur	18,0	13,4	10,5
Tegund húsnæðis (% heimila)			
Einbýlishús	4,9	3,9	2,6
Raðhús/Parhús	5,4	3,3	1,9
Fjölbýli færri en 10 íbúðir	7,5	8,1	5,3
Fjölbýli 10 eða fleiri íbúðir	9,8	9,1	7,7
Menntun			
Grunnmenntun	8,5	7,2	4,9
Framhalds- og starfsmenntun	5,6	4,7	3,3
Háskólamenntun	3,6	3,4	2,8

¹Heimild: Hagstofa Íslands (LIF06010, LIF06012, LIF06013, LIF06011)

Tafla 18. Mat á fjárhagsvanda eftir heimilisgerð, % einstaklinga

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Húsnæðiskostnaður – þung byrði ¹	15,2	31,9	33,9	29,3	27,8	26,6	24,8	19,7	16,2	14,2
Heimili án barna	12,0	21,7	26,2	22,2	21,5	21,6	20,4	17,2	15,4	14,4
Heimili með börn	17,3	37,9	38,8	33,8	32,0	29,9	27,8	21,4	16,8	14,1
Þar af einstæðir foreldrar	32,1	48,7	45,4	41,0	44,6	45,8	40,5	37,9	26,1	24,7
Vanskil húsnæðislána eða leigu	7,5	11,2	10,9	10,7	12,0	9,9	9,0	7,6	5,3	4,6
Heimili án barna	5,0	6,7	7,6	6,7	7,0	6,2	5,5	6,1	3,5	3,0
Heimili með börn	9,0	13,9	13,0	13,2	15,3	12,2	11,2	8,6	6,8	5,9
Þar af einstæðir foreldrar	18,6	21,7	17,4	22,0	22,7	17,6	18,4	15,6	9,3	10,0
Vanskil reikninga	3,9	7,0	7,5	7,0	7,5	7,5	6,6	6,0	4,1	4,0
Heimili án barna	3,5	4,3	5,0	3,9	4,8	4,3	3,3	3,5	2,9	2,2
Heimili með börn	4,1	8,6	9,1	8,9	9,2	9,6	8,8	7,7	5,0	5,4
Þar af einstæðir foreldrar	8,6	19,2	19,4	21,5	15,5	18,6	14,2	14,1	7,7	10,0
Vanskil annarra lána	10,8	14,9	14,0	11,7	10,4	10,1	7,7	6,8	5,3	5,8
Heimili án barna	8,2	8,7	7,8	7,2	6,9	5,8	4,4	3,5	2,9	3,2
Heimili með börn	12,3	18,6	18,0	14,6	12,7	12,8	9,8	9,1	7,2	7,7
Þar af einstæðir foreldrar	17,8	27,5	28,8	24,7	17,8	19,6	15,0	14,6	8,0	11,0
Önnur lán – þung byrði	31,2	37,1	27,4	25,3	24,4	22,1	17,3	14,5	12,0	12,9
Heimili án barna	30,5	34,0	24,8	25,2	24,8	19,4	16,8	14,6	12,9	14,7
Heimili með börn	31,5	38,3	28,4	25,3	24,3	23,2	17,6	14,5	11,7	12,2
Þar af einstæðir foreldrar	42,5	50,9	42,1	32,9	32,3	33,6	31,9	22,0	26,1	17,4
Getur ekki mætt óvæntum útgjöldum	27,5	33,4	37,4	34,6	33,7	34,0	36,9	30,9	29,2	25,8
Heimili án barna	26,7	29,9	35,3	30,0	30,2	30,5	34,1	28,9	29,5	28,1
Heimili með börn	27,9	35,5	38,8	37,6	36,0	36,3	38,8	32,4	29,0	24,1
Þar af einstæðir foreldrar	59,1	64,0	68,6	68,8	68,4	71,4	68,2	64,9	62,0	55,4

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Mjög erfitt að ná endum saman	7,8	12,8	12,3	10,6	11,7	8,9	8,6	6,2	4,8	4,9
Heimili án barna	6,5	10,6	10,2	9,2	9,8	8,1	7,6	6,5	5,0	5,4
Heimili með börn	8,6	14,1	13,6	11,6	12,9	9,5	9,2	6,1	4,7	4,5
Þar af einstæðir foreldrar	21,5	30,2	30,0	27,5	28,4	23,9	23,6	16,6	16,6	15,0

¹Heimild: Eurostat (ilc_mdcs09, ilc_mdcs04, ilc_mdcs08, ilc_mdcs07, ilc_mdcs06, ilc_mdcd04, ilc_mdcd05)

Tafla 19. Lífeyrisþegar.

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Fjöldi lífeyrisþega TR¹										
Fjöldi örorkulífeyrisþega	16.214	16.234	16.553	16.967	17.377	17.833	18.574	19.170	19.488	15.923
Fjöldi endurhæfingarlífeyrisþega	1.355	1.156	1.138	1.238	1.443	1.594	1.446	1.543	1.881	1.382
Nýgengi lífeyrisþegar TR										
Örorkulífeyrir	1.162	1.272	1.254	1.233	1.469	1.790	1.501	1.611	1.243	1.162
Endurhæfingarlífeyrir	816	887	991	1.129	1.122	1.195	1.304	1.394	691	816
Karlar með örorkulífeyri eftir greiðendum lífeyris										
Tekjur frá TR eingöngu	3.307	3.401	3.469	3.502	3.573	3.612	3.684	3.830	3.874	3.966
Tekjur frá TR og lífeyrissjóði	2.720	2.716	2.734	2.827	3.062	3.143	3.297	3.419	3.512	3.578
Tekjur frá lífeyrissjóði eingöngu	273	254	223	224	101	100	107	145	132	133
Konur með örorkulífeyri eftir greiðendum lífeyris										
Tekjur frá TR eingöngu	4.862	5.032	5.147	5.204	5.257	5.240	5.251	5.337	5.350	5.439
Tekjur frá TR og lífeyrissjóði	4.201	4.239	4.293	4.474	4.726	4.887	5.324	5.573	5.784	6.019
Tekjur frá lífeyrissjóði eingöngu	236	176	161	177	72	89	113	111	118	126
Einstaklingar með 75% örorkumat, % af mannfjölda á sama aldri										
18 - 66 ára										
Karlar, 18 - 66 ára										
18 - 19 ára	3,3	2,7	2,3	2,3	2,5	2,7	2,8	3,2	2,8	2,5
20 - 29 ára	2,7	2,8	2,9	2,9	3,1	3,1	3,2	3,3	3,2	3,2
30 - 39 ára	3,5	3,7	3,7	3,8	3,9	4,0	4,2	4,3	4,1	4,0
40 - 49 ára	5,9	5,9	5,8	5,8	5,8	5,7	5,8	5,7	5,5	5,3
50 - 59 ára	8,4	8,6	8,9	9,2	9,3	9,2	9,2	9,2	8,9	8,7
60 - 64 ára	12,9	12,7	12,5	12,3	12,2	12,6	13,1	13,3	13,4	13,5
65 - 66 ára	18,3	17,5	17,1	16,6	16,6	15,5	15,3	15,7	16,0	16,3

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Konur, 18 - 66 ára										
18 - 19 ára	2,1	1,8	1,4	1,5	1,8	1,4	1,5	2,0	1,8	1,5
20 - 29 ára	2,9	2,9	2,9	2,8	2,6	2,7	2,8	2,8	2,9	2,9
30 - 39 ára	5,9	5,9	5,8	6,0	6,3	6,2	6,6	6,9	6,8	6,8
40 - 49 ára	9,5	9,4	9,6	9,6	9,7	9,7	9,9	10,0	10,2	10,2
50 - 59 ára	13,4	13,7	13,9	14,4	14,4	14,4	15,0	15,2	14,9	15,0
60 - 64 ára	21,3	21,5	21,0	21,2	21,1	21,2	21,0	20,8	21,4	21,8
65 - 66 ára	27,9	27,1	27,4	27,2	25,9	26,1	27,4	26,8	25,4	25,5
Ellilífeyrisþegar 60 ára og eldri og fjöldi þeirra sem eru með réttindi hjá TR í desember ár hvert										
Hlutfall af mannfjölda 60 ára og eldri	63,2	63,0	62,5	63,0	63,1	63,5	63,8	64,1	64,4	64,9
Karlar 60 ára og eldri með ellilífeyri eftir greiðendum lífeyris										
Tekjur frá TR eingöngu	2,6	3,0	2,8	2,4	2,3	2,1	1,8	1,7	1,4	1,4
Tekjur frá TR og lífeyrissjóði	37,9	39,3	38,9	38,4	44,2	44,8	44,7	43,9	40,0	40,9
Tekjur frá lífeyrissjóði eingöngu	19,9	17,5	17,8	19,5	14,0	14,1	15,1	16,3	20,9	20,8
Konur 60 ára og eldri með ellilífeyri eftir greiðendum lífeyris										
Tekjur frá TR eingöngu	4,3	4,6	4,4	3,8	3,5	3,1	2,8	2,6	2,3	2,2
Tekjur frá TR og lífeyrissjóði	48,0	49,7	49,4	49,1	52,3	52,6	52,6	52,1	49,8	50,0
Tekjur frá lífeyrissjóði eingöngu	13,4	11,5	11,3	12,5	9,9	10,1	10,4	11,3	14,1	14,4

¹Heimild: Tryggingastofnun (<https://www.tr.is/tryggingastofnun/tr-i-tolum/maelabord/ororkulifeyrir>, <https://www.tr.is/tryggingastofnun/tr-i-tolum/maelabord/endurhaefingarlifeyrir>) og Hagstofa Íslands (FEL02003, FEL02004, FEL02000)

Tafla 20. Heimili sem fá fjárhagsaðstoð frá sveitarfélagi.

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Fjöldi heimila sem fá fjárhagsaðstoð ¹	6.910	7.715	7.736	8.042	7.749	6.996	5.858	5.142	5.014	5.660
Heimilisgerðir										
Einstæðir karlar með börn	140	150	161	148	136	132	110	125	92	104
Einstæðir karlar, barnlausir	3.016	3.336	3.326	3.582	3.472	3.098	2.473	2.238	2.161	2.468
Einstæðar konur með börn	1.871	2.066	2.098	2.094	1.930	1.727	1.464	1.201	1.113	1.194
Einstæðar konur, barnlausar	1.322	1.506	1.540	1.587	1.560	1.458	1.321	1.137	1.206	1.297
Hjón /sambúðarfólk með börn	401	455	429	450	456	415	368	338	343	442
Hjón /sambúðarfólk, barnalaus	160	202	182	181	195	166	122	103	99	155
% barna < 18 ára á heimilum sem fá fjárhagsaðstoð	5,1	5,3	5,5	5,3	4,7	4,2	3,6	3,4	4,0	5,0

¹Heimild: Hagstofa Íslands (HEI09102, HEI09103)

Tafla 21. Mat á fjárhagsvanda eftir heimilisgerð, % einstaklinga.

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Hlutfallsleg skipting einstaklinga e. stöðu á húsnæðismarkað¹										
Eigendur, skuldlausir	13,6	13,7	15,1	14,6	14,6	15,9	15,0	14,8	15,6	16,2
Eigendur með lán	70,6	67,6	62,7	62,7	62,9	62,3	62,8	63,9	58,5	57,4
Leigjendur á almennum markaði	8,0	8,3	11,1	9,7	10,4	9,5	11,1	10,8	12,0	12,3
Leigjendur, úrræði eða endurgjaldslaust	7,8	10,4	11,0	13,0	12,1	12,3	11,1	10,5	14,0	14,1
% með verulega íþyngjandi húsnæðiskostnað e. stöðu á húsnæðismarkaði										
Eigandi, skuldlaus	15,7	16,5	18,6	18,1	17,9	18,6	19,5	16,9	21,1	17,4
Eigandi með lán	9,0	6,7	13,7	14,0	14,4	13,0	15,9	12,8	10,0	13,0
Leigjandi á almennum markaði	4,9	3,8	6,5	4,0	7,0	5,4	3,5	2,1	3,1	4,0
Leigjandi, úrræði eða endurgjaldslaust	9,7	10,1	10,8	7,7	6,8	6,1	6,3	4,6	6,5	7,3
% með verulega íþyngjandi húsnæðiskostnað e. heimilisgerð										
1 fullorðinn	19,0	20,2	24,5	18,3	16,7	19,8	21,0	21,0	20,0	19,1
2 fullorðnir	7,1	6,5	6,9	8,0	7,3	5,9	4,7	4,4	5,6	6,6
3 eða fleiri fullorðnir	2,5	2,2	4,0	4,7	3,9	2,8	3,3	1,3	2,4	2,7
% með verulega íþyngjandi húsnæðiskostnað e. tekjubilum										
Lægsta tekjubil 1–20%	25,3	27,9	31,8	27,3	25,3	24,9	26,1	19,3	27,7	24,6
Annað tekjubil 21–40%	7,1	7,7	9,4	8,4	8,7	7,1	6,4	5,0	5,3	7,7
Þriðja tekjubil 41–60%	7,2	4,8	6,7	3,9	4,4	3,7	4,5	2,8	3,4	6,0
Fjórdða tekjubil 61–80%	4,8	4,6	6,4	3,6	3,4	3,0	3,0	3,4	3,5	3,5
Efsta tekjubil 81–100%	3,1	3,7	3,3	2,8	2,9	2,2	1,8	1,3	2,1	2,4

¹Heimild: Eurostat (ilc_lvho02,tessi162,tessi164,tessi166)

Tafla 22. Útgjöld til félagsverndar

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Útgjöld ríkisins til almannatrygginga og velferðarmála, % af vergri landsframleiðslu¹										
Almannatryggingar og velferðarmál, alls	10,2	10,7	10,2	9,8	9,8	9,1	8,9	10,4	10,2	11,0
1. Sjúkdómar	0,1	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2	0,1	0,3	0,4	0,4
2. Örorka og fötlun	2,4	2,6	2,6	2,7	2,8	2,6	2,6	2,8	2,9	3,1
3. Öldrun	1,9	2,3	2,4	2,3	2,4	2,4	2,4	3,1	3,1	3,3
4. Eftirlifendur	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
5. Fjölskyldur og börn	2,5	2,2	2,2	2,3	2,3	2,1	2,0	2,0	2,1	2,2
6. Atvinnuleysi	1,5	1,4	1,2	0,9	0,7	0,5	0,4	0,5	0,5	0,8
7. Húsnæðisaðstoð	0,9	1,3	1,0	0,6	0,6	0,5	0,4	0,5	0,4	0,4
8. Félagleg aðstoð, ótalin annars staðar	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,7	0,5	0,5
9. Almannatryggingar og velferðarmál	0,5	0,3	0,3	0,4	0,4	0,5	0,4	0,4	0,4	0,4

¹Heimild: Hagstofa Íslands (THJ05711)

Tafla 23. Fatlað fólk með þjónustu. Fjöldi eftir kyni, aldri og tegund fötlunar.

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Alls ¹	4.194	4.260	4.783	4.830	4.729	4.637	4.642	4.912
Karlar	2.454	2.579	2.948	2.913	2.916	2.896	2.923	3.081
Konur	1.740	1.681	1.835	1.917	1.813	1.741	1.719	1.831
0 - 17 ára	1.461	1.599	1.910	1.627	1.673	1.591	1.706	1.668
18 - 39 ára	1.059	1.136	1.276	1.401	1.390	1.444	1.386	1.556
40 - 66 ára	1.284	1.275	1.344	1.466	1.404	1.343	1.321	1.366
67 ára og eldri	390	250	253	336	262	259	229	322
Eftir tegund fötlunar (Alls)								
Hreyfihömlun	593	572	582	624	623	436	628	664
Heyrnarskerðing/-leysi	37	33	50	42	45	44	37	26
Sjónskerðing/ blinda	44	38	44	42	47	39	35	46
Geðröskun/ -fötlun	474	449	541	627	612	716	760	829
Þroskahömlun	1.062	1.091	1.219	1.191	1.155	1.148	1.006	1.046
Einhverfa	955	1.057	1.334	1.261	1.341	1.213	1.284	1.295
Annað og fjölfötlun	668	565	609	631	659	926	867	991
Upplýsingar vantar	361	455	404	412	247	115	25	15
Eftir tegund fötlunar (0 - 17 ára)								
Hreyfihömlun	108	116	154	132	148	81	160	152
Heyrnarskerðing/-leysi	23	20	28	25	25	29	21	14
Sjónskerðing/ blinda	23	21	20	20	22	18	15	21
Geðröskun/ -fötlun	13	23	28	30	36	32	39	44
Þroskahömlun	296	301	375	311	288	267	253	208
Einhverfa	707	773	997	858	877	811	893	827
Annað og fjölfötlun	220	211	259	211	229	342	317	399
Upplýsingar vantar	71	134	49	40	48	11	8	3

¹Heimild: Hagstofa Íslands (HEI09400, HEI09403)

Lýsigögn

Heildartekjur: Öll laun og bætur áður en búið er að draga frá skatta og gjöld hins opinbera.

Ráðstöfunartekjur: Allar tekjur sem heimili hafa til ráðstöfunar eftir að skattar og opinber gjöld hafa verið greidd.

Lágtekjuhlotfall: Það hlutfall einstaklinga sem lendir undir lágtekjumörkum. Lágtekjumörk miðast við 60% af miðgildi ráðstöfunartekna á neyslueiningu. Ráðstöfunartekjur á neyslueiningu taka mið af heildarráðstöfunartekjum heimilis og hversu margir þurfa að lifa af þeim. Tveir fullorðnir með tvö börn þurfa til dæmis 2,1 sinni hærri ráðstöfunartekjur en sá sem býr einn til þess að vera með sambærilegar ráðstöfunartekjur (tekjur ársins á undan).

Gini stuðull: Mælir í einni tölu milli 0 og 100 hvernig samanlagðar tekjur allra einstaklinga í landinu dreifast. Gini stuðullinn væri 100 ef sami einstaklingurinn hefði allar tekjurnar en 0 ef allir hefðu jafnar tekjur.

Fimmtungastuðull: Gefur til kynna hvað þeir sem tilheyrðu tekjuhæsta fimmtungnum höfðu miklu hærri tekjur en þeir sem tilheyrðu tekjulægsta fimmtungnum, til dæmis höfðu þeir sem tilheyrðu tekjuhæsta fimmtungnum 2010 3,6 sinnum hærri tekjur en þeir sem tilheyrðu tekjulægsta fimmtungnum. Fimmtungastuðull mælir bilið milli heildarsummu þeirra ráðstöfunartekna á neyslueiningu sem 20% tekjuhæstu einstaklinganna fá borið saman við þá 20% tekjulægstu (tekjur ársins á undan).

Skortur á efnislegum gæðum: Þeir sem teljast búa við skort á efnislegum gæðum skilgreinast af því að búa á heimili sem þrennt af eftirfarandi á við um. 1: Hefur lent í vanskilum húsnæðislána eða annarra lána vegna fjárskorts á síðastliðnum 12 mánuðum. 2: Hefur ekki efni á að fara árlega í vikulangt frí með fjölskyldunni. 3: Hefur ekki efni á kjöti, fiski eða sambærilegri grænmetismáltíð að minnsta kosti annan hvern dag. 4: Getur ekki mætt óvæntum útgjöldum (sem voru að upphæð 160.000 árið 2011). 5: Hefur hvorki efni á heimasíma né farsíma. 6: Hefur ekki efni á sjónvarpstæki. 7: Hefur ekki efni á þvottavél. 8: Hefur ekki efni á bíl. 9: Hefur ekki efni á að halda húsnæðinu nægjanlega heitu.

Könnunarár og tekjuár: Lífskjararannsóknin byggist á úrtaki og því þarf að gera ráð fyrir ákveðinni óvissu í niðurstöðum. Til að meta óvissuna er reiknað öryggisbil (e. confidence interval) fyrir niðurstöður rannsóknarinnar. Öryggisbilið nær jafnlangt upp fyrir og niður fyrir töluna og er lagt við töluna og dregið frá henni. Ef metin stærð er 10% og öryggisbil $\pm 1,2$ eru neðri vikmörk 8,8 og efri vikmörk 11,2. Miðað er við 95% öryggismörk og því má fullyrða að í 95% tilvika lendi niðurstaðan innan þess öryggisbils sem gefið er upp. Þegar tvær tölur eru bornar saman til að athuga hvort munurinn á þeim sé nægjanlega mikill til að teljast tölfræðilega marktækur þarf að athuga hvort öryggisbil beggja talna skarist.

Börn á heimili: Til barna á heimili heyra allir þeir sem eru undir 18 ára aldri og þeir sem eru 18–24 ára, eru án vinnu og búa hjá að minnsta kosti öðru foreldri.

Húsnæðiskostnaður þung byrði: Spurt er um byrði húsnæðiskostnaðar á þeim tímapunkti sem viðtalið er tekið. Fjárhagsleg byrði heildarhúsnæðiskostnaðar: 1. Þung byrði. 2. Nokkur byrði. 3. Engin byrði. Árið 2010 var skilgreiningu á húsnæðiskostnaði

breytt og útskýrt fyrir svarendum að húsnæðiskostnaður vísaði í öll húsnæðistengd útgjöld. Árin 2010 og 2011 safnaði Hagstofa Íslands þessum upplýsingum bæði samkvæmt gömlu og nýju skilgreiningunum. Af því má sjá að breytta skilgreiningin skilar hærra hlutfalli þeirra sem telja húsnæðiskostnað þunga byrði.

Önnur lán þung byrði: Spurt er um fjárhagslega byrði afborgana annarra lána en húsnæðislána. Sjá skilgreiningu á „Húsnæðiskostnaður þung byrði“ hér að ofan.

Vanskil húsnæðislána eða leigu: Heimili sem svara því játandi að hafa verið í vanskilum vegna fjárskorts að minnsta kosti einu sinni á undanförunum 12 mánuðum á greiðslum húsnæðislána eða húsaleigu.

Vanskil annarra lána: Spurt er hvort vanskil hafi verið vegna fjárskorts að minnsta kosti einu sinni á undanförunum 12 mánuðum á afborgunum annarra lána en húsnæðislána: 1. Já / 2. Nei.

Getur ekki mætt óvæntum útgjöldum: Viðmiðunarupphæð óvæntra útgjalda tekur mið af lágtekjumörkum einstaklings sem reiknuð eru úr lífskjararannsókn. Spurt er hvort heimilið hafi fjárráð til að mæta óvæntum útgjöldum að upphæð 140.000 krónum (upphæðin er breytileg milli ára en var 140.000 kr. í könnun 2010): 1. Já / 2. Nei.

Hvernig gengur heimilinu að ná endum saman: Spurt er um valkosti. Þeir sem svara valkostum 1–3 falla undir svarið „erfitt að ná endum saman“: 1) Mjög erfitt; 2) Erfitt; 3) Nokkuð erfitt; 4) Nokkuð auðvelt; 5) Auðvelt; 6) Mjög auðvelt. Ráðstöfunartekjur lífeyrisþega taka til tekna frá TR, fjármagnstekna og annarra tekna að húsaleigu-, vaxta- og barnabótum undanskildum.

Örorkulífeyrir: Tryggingastofnun greiðir örorkulífeyri til einstaklinga sem ekki geta unnið fulla vinnu vegna skertrar starfsgetu. Rétt til örorkulífeyris eiga 75% öryrkjar á aldrinum 18–67 ára. Réttur til lífeyris er jafnframt háður búsetu. Til að hægt sé að greiða út örorkulífeyri verður að liggja fyrir örorkumat. Örorkulífeyrir getur verið tímabundinn, oftast í nokkur ár, um helmingur öryrkja er með varanlegt örorkumat. Ellilífeyrir: Réttur til ellilífeyris myndast við 67 ára aldur. Sá sem náð hefur þeim aldri og hefur búið hér á landi í minnst þrjú ár á aldrinum 16–67 ára getur átt rétt á greiðslu ellilífeyris. Upphæð lífeyris fer eftir aðstæðum og tekjum hvers og eins. Ellilífeyrisþegi getur einnig átt rétt á tekjutryggingu sem er greidd út ef tekjur viðkomandi eru undir ákveðnum viðmiðunarmörkum. Þar að auki geta ellilífeyrisþegar átt rétt á uppbótum á ellilífeyri svo sem heimilisuppbót fyrir þá sem búa einir, uppbót vegna lyfjakaupa, umönnunar og vegna reksturs bifreiðar ef um líkamlega hreyfihömlun er að ræða. Þeir sem hafa ekki sótt um ellilífeyri, þ.e. fresta töku ellilífeyris, teljast ekki með í hópi ellilífeyrisþega sem fá greiðslur frá TR. Hefja má lífeyristöku við 65 ára aldur hjá lífeyrissjóðum á almennum markaði og jafnvel fyrr samkvæmt 95 ára reglu hjá lífeyrissjóðum opinberra starfsmanna.

Endurhæfingarlífeyrir: Einstaklingar á aldrinum 18–66 ára geta fengið endurhæfingarlífeyri í allt að 18 mánuði þegar ekki er ljóst hver starfshæfni verður til frambúðar í kjölfar sjúkdóma eða slysa. Áður en til mats á endurhæfingarlífeyri kemur þarf umsækjandi að hafa lokið áunnum rétti sínum til veikindalauna frá atvinnurekanda, sjúkradagpeningum frá sjúkrasjóði stéttarfélag og eiga ekki rétt á atvinnuleysisbótum. Ef

sérstakar ástæður eru fyrir hendi er hægt að lengja greiðslutímabilið um aðra 18 mánuði. Meginskilyrði fyrir veitingu endurhæfingarlífeyris er að umsækjandi taki þátt í endurhæfingu með starfshæfni að markmiði. Tryggingastofnun metur hvort endurhæfingaráætlun telst fullnægjandi og hefur eftirlit með að henni sé framfylgt og önnur skilyrði uppfyllt. Athygli er vakin á að endurhæfingaráætlun skal vera unnin af lækni/meðferðaraðila eða ráðgjafa í samvinnu við umsækjanda. Eftirfylgni, stuðningur og eftirlit með framgangi endurhæfingar getur verið í höndum lækni/meðferðaraðila eða ráðgjafa sem jafnframt heldur utan um endurhæfinguna.

Fjárhagsaðstoð sveitarfélaga: Upplýsingarnar um félagslega aðstoð eru sóttar til Hagstofu Íslands sem safnar árlegum upplýsingum frá sveitarfélögum með 250 eða fleiri íbúa.

Húsnæðiskostnaður: Eftirfarandi liðir teljast til húsnæðiskostnaðar; húsaleiga, vaxtakostnaður og verðbætur vegna lána, viðhald, viðgerðir, bruna- og fasteignatrygging, rafmagn, hiti og fasteignagjöld. Sérstakur húsnæðisstuðningur, húsnæðisbætur og vaxtabætur eru dregnar frá húsnæðiskostnaði þeirra sem fá þær greiddar.

Byrði húsnæðiskostnaðar: Húsnæðisbyrði er reiknuð sem hlutfall ráðstöfunartekna á neyslueiningu sem er varið í húsnæðiskostnað. Þegar heildarþróun samfélagsins er skoðuð er almennt miðað við miðgildi húsnæðisbyrðarinnar þar sem dreifing húsnæðisbyrðarinnar er skekkt uppávið.

Verulega íþyngjandi húsnæðiskostnaður: Verulega íþyngjandi húsnæðiskostnaður er skilgreindur sem húsnæðiskostnaður sem nemur að minnsta kosti 40% af ráðstöfunartekjum heimilis.

Staða á húsnæðismarkaði: Þegar staða fólks á fasteignamarkaði er skilgreind er byrjað á því að greina í sundur fólk sem býr í eigin húsnæði og fólk sem býr í leiguhúsnæði. Þessum hópum er svo skipt upp í tvo undirhópa. Fólk sem býr í eigin húsnæði skiptist í eigendur með og án húsnæðislána. Leigjendum er skipt í þá sem leigja húsnæði sitt á almennum markaði og þá sem leigja húsnæði sitt undir markaðsverði í gegnum tiltekin húsnæðisúrræði á borð við félagslegar leiguíbúðir sveitarfélaga eða námsmannahúsnæði. Að auki er einn hópur til viðbótar, þ.e. fólk sem býr gjaldfrjálst í húsnæði sem ekki er þess eigið. Sá hópur er á hinn bóginn of fámennur til að nota í greiningar.

Tekjubilin sem hér um ræðir eru fimmtungabil. Dreifingu ráðstöfunartekna er skipt í fimm jafn stór bil sem hvert um sig inniheldur 20% fólks.

Opinber útgjöld: Upplýsingar um opinber útgjöld og útgjöld sveitarfélaga eru sóttar til Hagstofu Íslands. Útgjöldin eru flokkuð eftir málaflokkum með það í huga að sýna þátt hins opinbera á mismunandi málavíðum þess. Hér eru sýndar tölur um útgjöld til menntamála, atvinnuleysis, félagsaðstoðar, örorku/fötlun og öldrunar. Sömuleiðis hefur hlutfall útgjalda af landsframleiðslu verið reiknað til þess að fá mat á opinberum umsvifum í samhengi við umsvif í efnahagslífinu hvað varðar ofangreinda þætti.

Útgjöldin sýna verðlag hvers árs en að auki hefur talnaefni verið sett fram með ýmsum hætti til að gefa gleggri vísbendingar um raunþróun. Þannig hafa bæði verðvísitölur samneyslunnar og verðvísitala neysliverðs verið notaðar á útgjaldaliði til að nálgast

raunbreytingar. Sömuleiðis hefur hlutfall útgjalda af landsframleiðslu verið reiknað til þess að fá mat á opinberum umsvifum í samhengi við umsvif í efnahagslífinu í heild.

Alvarleg vanskil: Þegar skuldari hefur verið á vanskilaskrá í 40 daga eða lengur er hann skilgreindur í alvarlegum vanskilum samkvæmt skilgreiningu hjá CreditInfo. Í vanskilaskránni eru meðal annars upplýsingar um innheimtuaðgerðir sem eiga sér stað eða eru yfirvofandi og komið hafa til kasta sýslumannsembætta eða héraðsdómstóla. Öll lán; fasteignalán og neyslulán hjá bönkum, Íbúðalánasjóði og fjármögnunarfyrirtækjum falla hér undir.

Skuldir eru samanlagðar heildarskuldir fjölskyldu. Til heildarskulda teljast allar skuldir fjölskyldu að meðtöldum fasteignaskuldum sem eru skuldir vegna fasteignakaupa. Skuldir vegna kaupleiguíbúða eru ekki taldar með. Skuldir alls ná til allra í þýðinu, einnig þeirra sem skulda ekkert. Breytan skuldsettir er notuð um þá sem skulda einhverja fjárhæð.

Eignir eru allar eignir fjölskyldu, þ.e. fasteignir (bæði innlendar og erlendar), peningalegar eignir (innlán, verðbréf og aðrar peningalegar eignir), aðrar eignir og ökutæki.

Eiginfjárstaða er mismunur á heildareignum og heildarskuldum.

Ráðstöfunartekjur eru heildartekjur að frádregnum gjöldum. Heildartekjur eru samtala atvinnutekna, fjármagnstekna og annarra tekna.

Tíundarmörk sýna dreifingu fjárhæða (til dæmis skulda og eigna) sem er raðað í 10 hluta, tíundir (e. deciles). Reglan er að þau 10% af fjölda sem hafa lægstu fjárhæðirnar eru í neðstu tíundinni og þau 10% sem eru með hæstu fjárhæðirnar tilheyra efstu tíundinni. Í öllum útreikningi á dreifingum eru mörkin ákveðin í samræmi við skiptinguna. Þannig eiga tíundarmörk við í hverju 10% bili, fjórðungsmörk í hverju 25% bili o.s.frv. Fjárhæðir sem liggja innan hveurrar tíundar eru síðan lagðar saman í samtölu tíundarhluta. Í umfjöllun um dreifingu skulda (skiptingu í tíundir) er eingöngu miðað við skuldsetta einstaklinga, þ.e. skuldlausir hafa verið fjarlægðir úr þýðinu.

Gjaldþrot: Skuldari getur krafist að bú hans verði tekið til gjaldþrotaskipta ef hann getur ekki staðið í fullum skilum við lánveitanda þegar kröfur þeirra falla í gjalddaga og ekki verður talið sennilegt að greiðsluörðugleikar hans muni líða hjá innan skamms tíma. Að sama skapi getur lánveitandi að uppfylltum skilyrðum krafist að bú skuldara verði tekið til gjaldþrotaskipta.

Afbrot: Tölur um afbrot eru sóttar til ríkislögreglustjóra og sýna fjölda skráðra afbrota á landsvísu. Athygli er vakin á því að einn og sami einstaklingur getur verið skráður fyrir fleiri en einu broti. Ekki er mögulegt að kyngreina skráð afbrot þar sem um er að ræða talningu brota. Til að mynda geta tveir aðilar, karl og kona, verið kærð fyrir eitt og sama brotið. Þá er ekki alltaf vitað hver er ábyrgur fyrir brotinu.

Tölur um öryggi í samfélaginu og reynslu af afbrotum eru sóttar til ríkislögreglustjóra en embættið stendur að könnuninni ásamt lögreglunni á höfuðborgarsvæðinu. Tölurnar byggja á könnun um reynslu landsmanna af afbrotum. Kannanir voru lagðar fyrir landsmenn árin 2008, 2009, 2011, 2013 og 2014.

Kafli 5. Heilsa

Tafla 24. Mat fólks á eigin heilsu.

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Hlutfall sem telur heilsu sína góða/mjög góða¹										
Karlar	81,8	79,5	79,4	79,0	79,5	79,3	80,1	79,0	79,4	80,6
Karlar, 65+	58,0	52,8	58,4	57,7	58,9	58,9	63,5	60,9	63,1	62,0
Konur	78,7	76,2	76,1	74,8	74,1	72,9	72,7	73,2	74,7	72,6
Konur, 65+	51,4	47,9	46,6	51,1	50,2	53,6	50,4	54,9	54,4	52,8
Lægsti fimmtungur	76,0	73,9	73,6	73,0	73,0	68,8	67,9	69,9	66,4	65,9
Lægsti fimmtungur, 65+	43,9	37,7	42,2	42,7	48,1	48,0	50,8	48,6	50,8	39,0
Hæsti fimmtungur	84,3	81,1	84,6	85,1	82,6	82,2	82,7	84,4	83,5	86,0
Hæsti fimmtungur, 65+	70,5	64,8	77,3	74,2	65,6	68,9	69,8	74,8	67,8	78,8
Hlutfall sem telur að heilsan takmarki mjög daglegt líf										
Karlar	8,0	8,5	9,4	8,5	7,9	8,4	8,1	8,5	10,1	9,3
Karlar, 65+	21,2	17,7	15,0	14,6	13,8	13,5	14,4	14,4	16,2	19,4
Konur	9,7	10,6	11,2	11,8	11,5	11,9	13,3	14,7	13,9	15,7
Konur, 65+	23,5	21,6	23,5	22,0	16,6	18,6	20,2	22,8	17,9	22,5
Lægsti fimmtungur	14,1	12,3	12,6	11,3	11,0	14,6	15,6	14,3	17,7	17,2
Lægsti fimmtungur, 65+	28,9	25,2	21,7	22,7	13,3	22,6	18,9	19,3	19,6	28,7
Hæsti fimmtungur	6,3	6,3	7,1	6,1	6,2	6,9	7,0	7,8	9,2	7,6
Hæsti fimmtungur, 65+	14,3	7,7	10,1	8,3	11,2	11,4	12,8	16,4	10,2	9,8
Hlutfall sem býr við langvarandi veikindi										
Karlar	25,7	26,3	26,7	25,5	25,4	26,8	25,1	27,5	25,8	26,6
Karlar, 65+	51,4	46,3	43,9	47,7	43,9	41,2	37,2	41,0	37,7	43,2
Konur	29,4	31,2	33,2	32,0	33,1	34,4	35,3	37,7	34,5	38,0
Konur, 65+	49,8	51,7	57,9	50,5	50,1	48,9	47,2	51,7	40,6	48,8
Lægsti fimmtungur	31,5	31,3	29,9	30,0	31,1	35,1	34,0	35,5	33,3	36,4
Lægsti fimmtungur, 65+	50,9	56,4	48,5	53,9	48,2	54,5	40,9	48,3	35,3	47,3
Hæsti fimmtungur	25,5	26,4	27,0	25,5	24,5	26,6	27,6	29,0	28,0	31,2
Hæsti fimmtungur, 65+	49,4	40,3	41,8	40,6	39,2	35,9	39,4	42,6	36,5	37,2

¹Heimild: Eurostat (hlth_silc_10, hlth_silc_11, hlth_silc_12)

Tafla 25. Einstaklingar sem neita sér um tannlæknaþjónustu vegna þess að hún er of dýr.

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Alls ¹	7,1	9,3	11,2	10,0	11,1	10,4	10,2	7,9	7,3	7,6
Karlar, eftir tekjubilum										
Lægsta tekjubil 1-20%	11,8	13,9	19,9	14,0	19,0	19,1	17,3	13,4	9,2	13,4
Annað tekjubil 21-40%	7,6	9,5	15,7	15,6	13,7	12,1	9,6	9,3	6,4	7,9
Þriðja tekjubil 41-60%	6,1	9,0	9,2	9,6	9,9	8,3	10,8	4,5	6,9	4,3
Fjórtða tekjubil 61-80%	6,2	5,5	5,1	7,2	7,7	4,0	4,4	4,8	4,1	4,9
Efsta tekjubil 81-100%	3,3	3,3	4,9	5,5	5,8	4,4	4,3	3,5	1,9	3,5
Konur, eftir tekjubilum										
Lægsta tekjubil 1-20%	13,1	16,8	18,5	13,3	16,6	19,8	20,4	15,6	19,0	14,2
Annað tekjubil 21-40%	12,5	14,9	16,2	13,1	16,5	14,9	13,6	12,7	10,0	13,9
Þriðja tekjubil 41-60%	5,3	10,7	10,8	12,2	12,3	10,3	13,1	10,6	8,3	7,4
Fjórtða tekjubil 61-80%	4,1	7,2	9,9	8,0	8,6	8,9	8,0	4,0	4,3	3,2
Efsta tekjubil 81-100%	1,2	3,8	4,4	3,6	3,3	5,0	2,9	2,7	3,1	4,0
Karlar, eftir aldri										
16 - 44 ára	9,8	10,3	12,8	12,1	12,7	10,8	10,2	6,9	6,8	8,1
45 - 64 ára	3,9	6,4	10,0	9,1	11,0	8,4	9,1	7,9	4,4	5,3
65 ára og eldri	0,9	1,7	2,2	4,1	2,9	3,7	3,8	4,2	3,7	3,6
Konur, eftir aldri										
16 - 44 ára	9,3	14,4	14,8	12,1	15,6	14,5	15,6	10,8	10,9	11,0
45 - 64 ára	5,9	9,3	11,9	9,9	9,1	12,0	9,4	8,7	9,4	6,8
65 ára og eldri	4,6	3,0	3,6	4,5	4,4	4,1	4,8	5,4	4,1	6,0

¹Heimild: Eurostat (hlth_silc_09)

Tafla 26. Einstaklingar sem neita sér um þjónustu lækna eða sérfræðinga vegna þess að hún er of dýr.

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Alls ¹	1,7	2,5	3,4	3,7	2,9	3,4	3,3	2,1	2,3	2,5
Karlar, eftir tekjubilum										
Lægsta tekjubil 1-20%	3,5	4,4	6,9	4,9	4,7	5,1	5,8	1,7	5,2	3,3
Annað tekjubil 21-40%	2,5	1,8	5,1	4,5	3,4	3,7	1,8	1,9	1,5	1,6
Þriðja tekjubil 41-60%	1,2	1,8	1,3	2,5	1,0	1,1	2,5	0,9	0,3	0,5
Fjórtða tekjubil 61-80%	1,0	2,0	1,0	1,7	1,6	1,3	0,6	0,8	0,4	0,3
Efsta tekjubil 81-100%	0,3	0,8	1,4	2,2	0,5	1,3	1,5	1,4	0,0	0,7
Konur, eftir tekjubilum										
Lægsta tekjubil 1-20%	3,8	5,6	6,5	8,2	7,3	7,7	7,7	5,1	6,2	6,9
Annað tekjubil 21-40%	2,6	3,0	4,9	3,9	5,8	4,4	2,7	7,0	4,9	5,1
Þriðja tekjubil 41-60%	1,2	2,7	3,1	5,1	3,3	3,6	8,5	1,4	2,0	3,6
Fjórtða tekjubil 61-80%	0,3	3,0	2,7	3,7	1,6	4,6	1,5	1,0	0,8	1,8
Efsta tekjubil 81-100%	0,8	0,6	1,9	1,1	0,6	2,1	0,6	0,2	1,9	1,1
Karlar, eftir aldri										
16 - 44 ára	2,2	2,5	3,2	3,0	2,3	1,8	2,4	1,5	1,3	1,6
45 - 64 ára	1,0	2,0	3,6	3,8	2,3	3,4	2,6	1,3	1,7	1,0
65 ára og eldri	0,4	0,6	0,4	1,2	1,1	1,9	1,4	0,7	0,9	0,3
Konur, eftir aldri										
16 - 44 ára	2,6	3,7	4,3	5,4	5,3	4,9	5,8	3,4	4,0	5,5
45 - 64 ára	1,3	3,3	4,9	4,5	3,2	5,9	4,0	3,7	2,6	2,4
65 ára og eldri	0,0	0,4	0,4	1,2	0,3	0,6	0,6	0,5	2,2	1,6

¹Heimild: Eurostat (hlth_silc_09)

Tafla 27. Útgjöld til heilbrigðismála.

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Heilbrigðisútgjöld af vergri landsframleiðslu¹										
Heilbrigðisútgjöld hins opinbera	6,70	6,73	6,74	6,84	6,72	6,86	7,05	7,32	7,40	8,46
Heilbrigðisútgjöld einkaaðila	1,64	1,64	1,62	1,61	1,55	1,50	1,50	1,48	1,47	1,59
Heilbrigðisútgjöld alls	8,34	8,37	8,36	8,45	8,27	8,35	8,55	8,80	8,87	10,05
Skipting opinberra heilbrigðisútgjalda, % af vergri landsframleiðslu										
1 Lækningavörur og hjálpertæki	1,48	1,43	1,34	1,27	1,21	1,14	1,12	1,11	1,15	1,31
11 Lyf	1,04	0,98	0,90	0,84	0,78	0,72	0,69	0,70	0,73	0,86
12 Hjálpertæki	0,44	0,45	0,44	0,43	0,43	0,42	0,42	0,42	0,42	0,45
2 Þjónusta við ferilsjúklinga	2,12	2,13	2,17	2,28	2,24	2,32	2,35	2,37	2,45	2,65
21 Heilsugæsla og sérfræðipjónusta	1,26	1,26	1,27	1,34	1,32	1,37	1,39	1,37	1,45	1,58
23 Tannlækningar	0,52	0,52	0,54	0,56	0,55	0,55	0,56	0,56	0,57	0,62
24 Sjúkraþjálfun, iðjubjálfun og fleira	0,34	0,35	0,36	0,38	0,37	0,41	0,41	0,44	0,44	0,44
3 Sjúkrahúsþjónusta	4,53	4,59	4,63	4,71	4,64	4,71	4,80	5,03	5,01	5,78
4 Forvarnir og almenn heilbrigðisþjónusta	0,03	0,03	0,03	0,03	0,03	0,03	0,03	0,03	0,02	0,03
5 Heilbrigðismál, ótalin annars staðar	0,19	0,19	0,19	0,16	0,15	0,15	0,24	0,26	0,23	0,29

¹Heimild: Hagstofa Íslands (THJ05521, THJ05511, THJ05532)

Lýsigögn

Upplýsingar um mat fólks á eigin heilsu eru sóttar úr lífsskjarakönnun Hagstofu Íslands. Könnunin er hluti af samræmdri lífsskjararannsókn Evrópusambandsins og hefur hún verið framkvæmd árlega hér á landi frá árinu 2004.

Áhrif heilsufars á daglegt líf: Í könnuninni er spurt: Almennt séð finnst þér þú vera við mjög góða, góða, sæmilega, slæma eða mjög slæma heilsu? Hér er tekið mið af svörum þeirra sem eru með góða eða mjög góða heilsu eftir kyni og tekjuhópum (lægsta/hæsta fimmtungi).

Færni í daglegu lífi: Í könnuninni er spurt: Í sex mánuði samfleytt eða lengur, hefur heilsufar þitt hamlað eða takmarkað þig á einhvern hátt í einhverju sem reikna má með að flest fólk geti gert? Myndir þú segja að þessar takmarkanir væru alvarlegar? Svörin eru skoðuð annars vegar eftir kyni og því hvort fólk telst til tekjuhóps í lægsta eða hæsta fimmtungi.

Langvarandi veikindi: Langvarandi veikindi þýða að veikindi eða vandamál hafa varað eða reiknað er með að muni vara í sex mánuði eða lengur. Svörin eru skoðuð annars vegar eftir kyni og því hvort fólk telst til tekjuhóps í lægsta eða hæsta fimmtungi.

Tekjubilin sem hér um ræðir eru fimmtungabil. Dreifingu ráðstöfunartekna er skipt í fimm jafn stór bil sem hvert um sig inniheldur 20% fólks.

Ástæður sem fólk nefndi fyrir því að það leitaði ekki til læknis eða tannlæknis þótt það hafi þurft á því að halda. 1: Hafði ekki efni á því (of dýrt). 2: Biðlisti. 3: Hafði ekki tíma vegna vinnu eða persónulegra mála. 4: Of langt ferðalag eða skortur á samgöngum. 5: Ótti við tannlækna, lækna, spítala, lækni meðferð eða skoðun. 6: Vildi bíða og sjá hvort vandamálið lagaðist af sjálfu sér. 7: Vissi ekki um góðan lækni eða sérfræðing. 8: Aðrar ástæður.

Upplýsingar um útgjöld til heilbrigðismála eru fengnar hjá Hagstofu Íslands. Heildarútgjöld til heilbrigðismála skiptast í opinber útgjöld og útgjöld einkaaðila (heimila). Heilbrigðisútgjöld eru sundurliðuð eftir meginþjónustuflokkum. Eru útgjöldin reiknuð á verðlagi hvers árs en eru einnig reiknuð á föstu verðlagi, þ.e. staðvirt með verðvísitölum. Þá eru heilbrigðisútgjöld reiknuð á mann og einnig sem hlutfall af vergri landsframleiðslu.

Kafli 6. Börn

Tafla 28. Hlutfall heimila eftir fjölda barna.

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Heimili með 1 barn ¹	48,7	48,7	45,6	44,9	42,3	44,9	42,0	44,0	42,3	45,9
Heimili með 2 börn	34,0	34,0	35,7	34,9	38,8	36,0	38,2	37,8	41,5	36,6
Heimili með 3 börn	14,4	14,1	15,5	17,2	15,9	15,6	16,9	15,4	12,8	14,5
Heimili með fjögur eða fleiri börn	2,8	3,2	3,2	3,0	2,9	3,4	2,9	2,8	3,4	3,0

¹Heimild: Eurostat (ilc_lvph05)

Tafla 29. Hlutfall barna á heimilum undir lágtekjumörkum.

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Eftir aldri barns og menntun foreldra¹										
Grunnmenntun										
5 ára og yngri	22,7	37,6	18,3	22,8	24,7	13,5	28,5	19,6	19,0	34,4
6 - 11 ára	9,6	22,5	13,6	6,0	8,0	10,9	12,1	19,2	36,1	22,7
12 - 17 ára	16,0	17,1	15,0	14,7	8,4	12,9	9,6	14,3	6,4	7,9
Starfs- og framhaldsmenntun										
5 ára og yngri	22,6	22,0	25,5	15,7	24,5	20,1	16,5	17,3	18,2	24,9
6 - 11 ára	11,0	15,3	15,1	18,6	21,3	15,2	26,5	22,0	10,2	17,5
12 - 17 ára	9,2	15,8	11,1	8,6	13,3	9,3	9,9	8,1	7,6	11,5
Háskólamenntun										
5 ára og yngri	8,6	6,0	6,1	8,4	8,1	7,0	9,0	10,0	14,1	10,3
6 - 11 ára	4,0	5,6	6,9	4,4	7,4	5,9	7,4	7,3	7,6	4,7
12 - 17 ára	2,6	5,4	5,5	2,8	5,1	8,3	5,0	4,1	7,7	4,0
Eftir ríkisfangi foreldra										
Erlent ríkisfang	11,6	21,5	15,8	18,4	14,1	10,3	14,9	22,4	16,4	16,4
Íslenskt ríkisfang	9,6	12,1	10,9	9,2	11,9	9,8	10,8	9,6	10,7	9,4

¹Heimild: Eurostat (ilc_li60, ilc_li33)

Tafla 30. verulegur skortur á efnislegum gæðum barna eftir menntun foreldra.

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Eftir aldri barns og menntun foreldra¹										
Grunnmenntun										
5 ára og yngri	1,5	3,3	7,5	10,5	5,2	1,4	7,6	4,0	3,8	0,0
6 - 11 ára	1,3	3,2	2,8	13,3	3,2	8,7	13,2	10,8	7,9	4,5
12 - 17 ára	0,0	7,1	6,9	13,1	13,2	2,3	2,3	5,3	7,2	1,7
Starfs- og framhaldsmenntun										
5 ára og yngri	0,9	3,1	1,7	2,6	5,8	3,2	2,0	2,2	1,4	0,2
6 - 11 ára	0,3	6,5	3,0	4,0	5,7	1,8	9,8	6,4	1,7	0,2
12 - 17 ára	1,3	0,3	3,5	3,0	1,0	0,3	1,5	2,7	0,5	1,1
Háskólamenntun										
5 ára og yngri	0,5	0,3	0,2	0,7	0,4	0,2	0,0	0,9	0,9	0,1
6 - 11 ára	0,3	2,0	0,2	1,2	1,6	1,6	0,0	1,1	0,0	0,2
12 - 17 ára	0,4	1,1	0,6	0,7	1,5	1,0	0,5	2,1	0,4	0,3

¹Heimild: Eurostat (ilc_mddd60)

Tafla 31. Börn sem búa á heimilum þar sem vinnuálag er lágt, eftir menntun foreldra.

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Eftir aldri barns og menntun foreldra¹										
Grunnmenntun										
5 ára og yngri	6,6	13,0	16,9	9,0	15,5	9,5	18,1	2,5	24,0	25,6
6 - 11 ára	10,8	12,9	15,9	25,0	19,6	16,2	10,8	13,1	9,0	12,8
12 - 17 ára	5,6	19,7	29,1	31,4	28,5	20,4	9,8	20,2	11,2	16,2
Starfs- og framhaldsmenntun										
5 ára og yngri	1,3	7,7	8,4	9,4	11,4	8,7	3,5	4,4	6,4	5,4
6 - 11 ára	1,3	16,1	12,1	3,5	7,3	5,1	13,2	9,1	4,3	3,3
12 - 17 ára	0,3	3,6	7,0	5,8	6,2	7,0	6,3	5,8	5,6	4,9
Háskólamenntun										
5 ára og yngri	0,0	1,6	2,8	1,2	2,4	1,6	1,8	2,0	1,3	2,1
6 - 11 ára	0,0	1,5	2,6	1,1	2,1	2,3	2,9	1,5	1,3	1,1
12 - 17 ára	0,0	0,6	0,6	1,5	2,2	2,0	3,1	1,9	1,3	0,4

¹Heimild: Eurostat (ilc_mddd60)

Tafla 32. Börn sem búa í húsnæði þar sem er leki í þaki, raki í veggjum gólfi eða grunni eða fúi í gluggakörmum eða gólfi, eftir aldri barns.

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
5 ára og yngri ¹	22,0	20,0	20,7	25,5	23,3	20,2	25,1	24,2	23,7	23,9
6 - 11 ára	21,5	18,6	18,6	21,8	22,4	21,5	25,2	23,8	26,4	26,3
12 - 17 ára	17,9	18,6	19,1	23,7	21,0	20,2	24,8	22,0	23,4	21,3

¹Heimild: Eurostat (ilc_mddd60)

Lýsigögn

Lágt vinnuálag (e. low work intensity) er þegar heimilismenn á vinnualdri unnu minna en 20% af mögulegri vinnu sem þeir hefðu getið unnið síðustu 12 mánuði. Vinnuálag heimilis er hlutfallið milli heildarfjölda mánaða sem allir heimilismenn á vinnualdri unnu yfir viðmiðunarárið og heildar fjölda mánaða sem þessir sömu heimilismenn hefðu mögulega geta unnið yfir sama tímabil. Mælingin kemur úr lífskjararannsókninni.

Upplýsingar um búseta í húsnæð þar sem er **leki í þaki, raki í veggjum gólfi eða grunni eða fúí í gluggakörmum eða gólfi** koma úr lífskjararannsókninni. Spurt er hvort svarandi eigi í vandræðum með þakleka, raka eða fúa í veggjum, gólfi eða gluggum. Sé svarað játandi telst viðkomandi til þeirra sem segjast búa við lekandi þak, raka eða myglu.